

Domáci glasovi

P R I P R A V I T I S E B O T R E B A

Vedno bolj se bliža čas odločitve, ko se bo reklo: Ali domov ali po svetu! Mnenja smo, naj bi se vkljub vsemu vrnil domov vsakdo, ki je prepričan, da se mu doma ne bo nič hudega zgodilo. Zlasti stari in onemogli ljudje se nimajo bati kaj posebnih posledic, zlasti, če pomislimo, da bi jih zunaj v svetu čakalo še večje trpljenje. Povedati je treba enkrat za vselej, da prav nikomur povratka ne branimo in ga braniti ne smemo, ker je končno vsak za sebe najbolj odgovoren. Ni pa prepovedano povedati resnico, ko se ljudje odločajo, kaj bi storili. Če pa se ljudje ne bodo odločili za vrnitev v domovino, bodo morali misliti na selitev v tuje kraje.

To vprašanje postaja vedno bolj pereče. Najbolj pereče je to vprašanje za tiste slovenske begunce, ki prebivajo v Italiji. Ti morajo biti pripravljani na to, da bodo zavezniki 3 mesece po sklenjenem miru z Italijo to deželo zapustili, nakar bi slovenski begunci prišli pod neposredno italijansko upravo in skrbstvo. Jasno je, da bodo tako za nje nastale docela nove razmere, ki jih bodo same po sebi prisilile: ali domov ali v svet. Za slovenske begunce v Avstriji stvar za zdaj sicer še ni tako nujna, vendar nam pamet veleva, da tudi mi mislimo na to, če hočemo iti v svet kot strnjena čnota kar edino bi za nas vse bilo koristno in res še najbolj varno. Zavedati se namreč moramo, da smo v Avstriji v veliko breme in nadlego. Tega menda ni treba še posebej razlagati. Zato bo tudi za ta del slovenskega begunstva prej ali slej nastalo vprašanje: ali domov ali v svet. Misliti bo zato treba na to, ali ne bi kazalo, da se tudi avstrijska skupina pridruži italijanski. Če se pridruži, bi to za oba dela bilo bolje in za skupnost koristneje.

Pri slovenskem Socialnem odboru v Rimu se je pod predsedstvom ministra dr. Miha Kreka osnoval poseben preselitveni odsek, ki je začel vse potrebno pripravljati, da bi se, kadar bi bilo treba naša preselitev v svet čim ugodneje izvršila. Taka stvar potrebuje silnih priprav, dela skrbi in tudi študija. Ni namreč vseeno, kam bi šli, pod kakimi pogoji bi nas tam sprejeli in kake razmere so tam, kamor bi šli. Prav tako je treba vedeti, preden se začne kakí dogovor, koliko bi nas šlo, kdo bi šel in kaj kdo zna. Od tega je odvisna ugodnost naše nove naselitve.

Prva stvar, ki jo torej moramo izvršiti, je natančna kartoteka, v kateri bi bili popisani vsi slovenski begunci. Treba je popisati vsakega slovenskega begunca z vsemi njegovimi družinskimi člani vred. Popisati je treba tudi vse tiste, ki kot svojci beguncev prebivajo še doma. Vedeti je treba ne le poklic vsakega posameznika med nami, temveč tudi, kaj kdo poleg svojega navadnega poklica še zna. V tujini namreč ne bo prišla v poštev zgolj šolska izobrazba, marveč vse, kar kdo zna. Vse to mora vodstvo preselitve vedeti.

Omeniti je treba še to, da ne bo mogel z drugimi v svet, kadar bo treba, če ne bo njegovega imena v kartoteki. Zato skrbite takoj že zdaj, da pridejo v kartoteko vsi znanci, ki morebiti prebivajo kje drugje v Avstriji ali celo v Nemčiji ali Franciji. Treba

je zbrati v spisek vse slovenske begunce. S tem pa seveda še ni rečeno, da bo moral v svet, kdor bo v kartoteki. Komur bo bolj kazalo ostati v Avstriji, če mu bodo okoliščine tako velevala, bo lahko ostal, ker ga kartoteka ne sili v svet. Kdor bi se ob odločitvi rajši vrnil domov, se bo lahko vrnil, ne da bi ga kdo silil v svet. Pregledna kartoteka vsega našega begunstva nam je itak potrebna, četudi bi nikdar ne bilo treba misliti na preselitev v tuje kraje.

Za danes navajamo to dejstvo, da vsakdo premisli, kje je še kak njegov znanec. Kdor ve za koga, ki je zunaj taborišča, naj to takoj sporoči Slovenski pisarni v Peggezu - Lienzu.

Več o tem važnem vprašanju bomo še poročali.

Rdeči križ in komunizem

V neki radijski poslanici se je sv. oče obrnil na vse tiste, ki so sposobni "dvigniti" se nad nasprotujoča si naziranja". Na žalost se javljajo danes k besedi vedno bolj tisti krogi, ki niso pripravljene dela za pomoč bližnjemu postaviti v službo splošnosti.

Komunistični krogi že od nekdaj niso zaupali mednarodni ustanovi Rdečega križa. Znano je, da se je Sovjetska Zveza tako že pred vojsko kot tudi ves čas med njo branila sodelovati z Rdečim križem. Če so bili prejšnji poizkusi mednarodni Rdeči križ spodrinuti z "Mednarodno rdečo pomočjo" vsled manjših sredstev, pomanjkanja državne podpore in s tem tudi manjšega vpliva, čisto nepomembni, se je položaj danes spremenil. V Jugoslaviji se je n.pr. mednarodni Rdeči križ spremenil v zelo aktiven, revolucionarno usmerjen "Ljudski rdeči križ", ki postavlja dobrodelnost v službo revolucije. Ista prizadevanja opažamo v severni Italiji, južni Nemčiji, Češko-slovaški, Franciji, Albaniji in še nekaterih drugih deželah. Ta prizadevanja imajo namen slabiti vpliv dosedanjega Rdečega križa. Povdarjajo, da so v naprednih državah prišle h kmilu ljudske množice, delavski razred in da morajo socialni programi novih ljudskih vlad preobraziti tudi njihove humane ustanove. Tudi v Svicu poskušajo levičarski krogi ustanoviti "Delavski rdeči križ" in ga postaviti na razpolago razrednemu boju. Človekoljubnost je imela namen ljudi tolažiti, nova tovrstna gibanja pa hočejo ustanoviti organizacijo, katere dolžnost naj bo podpiranje razrednega boja in napredka socializma.

Napade levičarjev na Rdeči križ moremo brez pomisleka smatrati kot političen boj v korist komunizmu. Celotno človekoljubno delo Rdečega križa za pomoč vojnim žrtvam in vojnim ujetnikom enostavno ni nič vredno, ker se ženevska ustanova v sedanji obliki ne more uporabiti za revolucionarne socialistične namene. Tudi na drugih poljih opažamo slične napade levo-radikalnih pokretov ali komunizma.

Končno je na te komunistične napade postala zopet pozornjša tudi zapadna social-demokracija. Angleški "Daily Herald" (glasilo vladajoče delavske stranke) je pred kratkim čisto odkrito izjavil: "Komunisti hočejo ubiti demokratski socializem ter gibanje demokratičnih delavcev zahrbtno omrtviti". Na vzhodu je notranji odpor proti komunizmu silno močen, toda poleg nepomembnega števila komunistov v teh deželah stoji orjaška Sovjetija in zasedbene čete rdeče armade. To se opaža v skrbih formulacijah in izražanjih meščanskega tiska v Češko-slovaški, kadar piše o komunizmu. Na Poljskem in na Balkanu komunistični teror odkrito divja. Poljska knežka stranka, ki jo vodi podpredsednik vlade Mikolajczyk, pri res svobodnih vo-

litvah lahko računa s 85 do 90% vseh glasov. V Ročuniji je morala pred kratkim socijal-demokratska stranka izključiti iz svoje srede predsednika Petrescuja, ker se je zoperstavil enotni volilni listi skupaj s komunisti. Svojih nasilnih metod komunisti niti ne skrivajo; pravijo, da smo danes tako že navajeni na disciplino in informiranje.

List "Nation", ki je nasproti komunistični mentaliteti postal še bolj rezerviran, kot je že bil po pravici opozarja na dejstvo, da ne smemo komunističnega pokreta na Balkanu več soditi predvsem po osebi maršala Tita, temveč po vodilnem boljševisku v Sofiji, Georgiju Dimitrovu. Ta Göringov protiigralec v lipskem procesu zaradi požiga zgradbe parlamenta v Berlinu in pozneje dolga leta generalni tajnik kominterne je sedaj glavni krmar komunističnega pokreta v osrčju Balkana. "Nation" navaja dve mesti iz Dimitrovega govora, katerega je pred kratkim imel v izvršnem komiteju bolgarske komunistične stranke, katerih pomen sega daleč preko bolgarske meje in Blakana. Po njegovih nazorih je neposredna naloga v sedanjem razvojnem stanju ne uresničitev socijalizma niti uvedba sovjetskega sistema, temveč utrditev parlamentarnega sistema na Bolgarskem. Toda dalje pravi: "Naša stranka mora obstojati dalje in bo obstajala do zgodovinskega trenutka, ko bo komunizem, komunistična družba popolnoma uresničena in bo potem seveda vsaka politična stranka nepotrebná". In dalje zopet pravi: "Ko bo enkrat komunizem popolnoma prevladoval, se bo stranka spojila z narodom, narod pa s komunistično družbo. Takrat bo stranka izpolnila svojo zgodovinsko nalogo."

Torej sodelovanje z drugimi skupinami, dokler ne dozori čas, da se država podredi komunističnemu redu. Takrat bodo sedanji zavezniki iz drugih taborov priključeni onim, katere danes skupaj s komunisti preganjajo kot "reakcijo". Razumemo, da je pred kratkim umrlí voditelj španskih socijalistov, Largo Caballero, upoštevajoč španske razmere smatral kot važno, v oporoki napisati stavek: "Če bi imel izbirati med republiko in svobodo, bi izbral - svobodo".

= : =

KRITICEN POLOŽAJ NA POLJSKEM. Ponovna prepoved poljske kmečke stranke v nekem okrožju, je zopet obrnila pozornost političnih opazovalcev na napeto stanje na Poljskem. Sicer so pri glasovnanju v začetku julija zmagale skupine levega krila nad kmečko stranko, vendar levičarski krogi sami priznavajo, da s tem glasovanjem še ni prišlo do končne odločitve. Odločilo se bo šele pri volitvah v narodno skupščino, ki se bodo vršile v jeseni. Vlada je pod pritiskom, da ima Mikolajczyk zveze z nacijonalističnimi teroristi, poslala tajna agente v province in je v raznih krajih zaprla strankarske lokale kmečke stranke. Mikolajczyk in drugi voditelji njegove stranke pa zanikajo vsako zvezo z narodnimi oboroženimi silami in podobnimi podtalnimi orga-

nizacijami. Po mnenju levičarskih strank bi Mikolajczykova zmaga pri jesenskih volitvah zaustavila obnovo Poljske. Tak razvoj bi Sovjetsko zvezo prepričal, da je Poljska "brezupen primer" in bi povzročila zelo verjetno, da bi Sovjetska Zveza glavni del svoje podpore prenesla na vzhodno Nemčijo in bi Poljsko pustila ob strani. Vsa Poljska napeto pričakuje jesenske volitve. Napetost pa je tako narastla, da obstoji možnost izbruha državljanske vojne, pa naj izpadejo volitve tako ali pa tako.

AMERIKANSKI UKREPI ZA SAMO-OBRAMBO V BERLINU. Načelnik ameriške vojaške vlade v Berlinu je objavil, da bo dobil vsak častnik in vsak civilni nameščeneo amer. glavnega stana v Berlinu samokres.

Častniki morajo imeti pripravljene samokrese na domovih in kot je polkovnik dodal žene in otroke poučiti o uporabi tega orožja. Kot poročajo, so podvzeli te ukrepe, da bi se zavarovali pred "izgredi civilnega prebivalstva". - Oba ameriška častnika, ki sta bila od 4. julija zadržana v sovjetskem zasedbenem področju Nemčije so v torek predali ameriškim vojaškim oblastem.

KATOLIČANI V JUŽNI AFRIKI.

Pri slovesnem sprejemu novega apostolskega delegata za južno Afriko, nadškofa Lucas-a, je imel škof Hennemann nagovor, v katerem je prikazal napredek Cerkve zadnjih 25 let v južni Afriki. Ko je prišel l. 1923 prvi apostolski delegat v južno Afriko, je ista štela le 182.000 katoličanov. Danes jih šteje 667.000, med temi 86.000 Evropejcev. Nadškofa Lucas-a sta sprejela predsednik južnoafriške Unije general Smuts in generalni guverner za južno Afriko. Novi delegat je obiskal tudi anglikanskega škofa, ki je obisk takoj tudi vrnil. To je nov dokaz za dobre razmere med katoličanstvom in protestantizmom v tej deželi.

P. ZAKRAJSEK, je poslal svojim faranom Bežigradčanom pismo, iz katerega prinašamo sledeč odstavek: - "V velikem času tolikega narodnega trpljenja prosim Boga in Marijo Pomagaj, da Vas podpira in tolažita. Naj Vam naklonita junaških moči mučenca, da bi prenašali trpljenje sedanjih dni s potrpežljivostjo in mučeniško vdanostjo v višjo voljo božje previdnosti. Ne, ne! Vaše trpljenje ne bo izgubljeno pri Bogu in Mariji. To bo bogastvo, s katerim si bo slovenski narod kupil od Boga božjega usmiljenja in božje pomoči ter gotove rešitve. - Zaupajmo na Marijo Pomagaj! Nekaj mesecev pred to našo nesrečo smo iz Bežigrada v Ljubljani razširili sliko Brezijanske Marije Pomagaj po Sloveniji. Nad 12.000 jo je šlo po hišah. Ali ni to Marija sama hotela? Begunka sama iz Brezij je

šla preje po slovenskih hišah povedat Slovincem, kar takrat še nismo vedeli: "Otroci moji, Jaz in Vi bomo morali bežati. Toda jaz bom ostala pri Vas in z Vami. Zaupajte. Rešila Vas bom. Zaupajte, otroci!" - Zato dragi begunci, mučenci, uprimo svoje objokane oči in svoja krvaveča srca k Mariji Pomagaj in kličimo neprestano, pa zaupno: Marija, pomagaj nam! Reši nas! - Velika večina ameriških Slovencev čuti in trpi z Vami in Vas po meni pozdravlja. -

BABILONSKA ZMESNJAVA.

- Neka občina v Gor. Avstriji ima 8359 prebivalcev, od teh je 1681 beguncev in preseljenih oseb. Tičasni občani se sestojijo iz sledečih narodnosti: Avstrijcev je 558, Nemcev iz Reicha 125, takozvanih "Volksdeutschev" je iz Jugoslavije 68, Poljske 17, Romunije 71, Rusije 2, Češkoslovaške 147, Madžarske 5; dalje je tukaj 1 Braziljanec, 1 Danec, 4 Francozi, 2 Nizozemca, 5 Italijanov, 445 južnih Tirolcev, 38 Jugoslovanov, 1 Letonec, 3 Litvanci, 55 Poljakov, 1 Romun, 35 Rusov, 5 Švicarjev, 16 Čehov, 16 Madžarov, 50 še z nejasnim državljanstvom in 13 brez vsakega državljanstva. Da se morejo razumeti, se poslužujejo esperantskega jezika, kot plačilno sredstvo služi ameriška Camel - cigareta.

PRAKTIČNO. Pred kratkim je prišel v prodajo mali "žepni radio". Velik je kot cigaretna doza, tehtja 34 dkg in ima 4 cevi velikosti 2 1/2 cm. Učinek tega malega aparata je enak onemu velikih, normalnih aparatov. Mogoče je brez nadaljnega sprejemati oddaje tudi iz drugih kontinentov. Majhen zvočnik, katerega je mogoče slično slušni pripravi za naglušne pritrditi na ušesa, omogoča poslušanje oddaj, ne da bi s tem motil druge ljudi.

NAROČNIKI, ki prejemajo "Domače glasove" in "Novice" po pošti, naj svojo naročnino nakažejo po poštni nakaznici. -